

Kostel sv. Anny je součástí kdysi rozsáhlého předzámeckého areálu. V 2. polovině 16. století zde stávala **bratrská modlitebna**. S příchodem jezuitů (r. 1615), které do Holešova povolal majitel panství, museli členové Jednoty bratrské prostory opustit. **Jezuité přeměnili modlitebnu na katolický kostel a zasvětili sv. Anně**. Kostel vysvětil 15. května 1616 kardinál František z Dietrichštejna, který při této příležitosti také osobně uvedl Jana Sarkandra holešovským farářem. Zánikem rezidence jezuitů (r. 1626) zůstal kostel opuštěn a chátral. Hrabě František Antonín z Rottalu se rozhodl zpustlý kostel obnovit a nechal jej přestavět (1742-1748). Aby se v nově zbudované kostele konaly pravidelně bohoslužby, přistavěl k levé straně kněžiště rezidenci pro pět kněží řádu trinitářů. Vysvěcení kostela a uvedení trinitářů se konalo 26. července 1748 olomouckým biskupem a kardinálem Ferdinandem Juliem hr. Troyerem. V rámci reformy císaře Josefa II. byl klášter v r. 1783 zrušen. Nedostatek péče způsobil opět zpustnutí chrámu. Teprve r. 1880 dal hrabě Rudolf z Vrbna kostel vyvlastnit, a tak se stala tato barokní budova opět filiálním kostelem římskokatolické farnosti. Farní úřad se přičinil, aby v r. 1882 byl zpustlý kostel opraven. Důkladná renovace vnitřku i vnějšku kostela proběhla v letech 1963-1974.

Stavba kostela sv. Anny je provedena stavitelem Tomášem Šturmlem st., který působil dlouhá léta ve službách Rottalů. **Oltářní obraz představuje sv. Annu, která v přítomnosti svého manžela sv. Jáchyma vyučuje Pannu Marii**. Obraz namaloval akademický malíř František Antonín Palko (1717-1766). Nad obrazem je štukované sousoší sv. Trojice a znak Rottalů. Dojem umocňují sochy zakladatelů trinitářského řádu, sv. Felix z Valois (nalevo) a sv. Jan z Mathy (napravo) vytvořené O. Zahnerem. V kněžišti je umístěna kazatelna zavěšená v triumfálním oblouku.

V kostele bylo vybudováno celkem **pět bočních oltářů**, dva na levé straně a tři na pravé straně lodi. Tři velké obrazy namaloval olomoucký malíř Josef Pilz (1711-1797).

Poblíž kazatelny byl zbudován **oltář se sochou Ukřižovaného**, která pochází z poloviny 18. století a je z lipového dřeva. Jedná se o kopii sochy „Ukřižovaného ze Zašové“. Protějškový **oltář Panny Marie Bolesné** se s předešlým vzhledově shoduje. Prostřední **oltář** na pravé straně lodi je zasvěcen **sv. Peregrinovi**, který je na oltářním obraze znázorněn v popředí,

jak sedí na židli a nechává si ovazovat nemocnou nohu andílkem. Vlevo stojí sv. Tekla a vpravo sv. Walburga. Boční **oltář** napravo od hlavního vstupu je zasvěcen **sv. Petrovi z Alcantary**. Obraz zachycuje sv. Petra, který klečí na oblaku, je oděn do mnišské kutny a podepírán dvěma anděly. Po stranách stojí sv. Vincenc Ferrerský (nalevo) a sv. Felix z Kantalicie (napravo). Nalevo od hlavního vstupu byl vybudován boční **oltář Panny Marie Pomocné**. Oltářní obraz představuje Pannu Marii sedící na srpku měsíce, která drží v náručí Ježíška, který jí objímá tvář. Po stranách sv. Jan Nepomucký (nalevo) a sv. František Xaverský (napravo). Po stranách hlavního vstupu jsou umístěny původní **dubové barokní zpovědnice** z poloviny 18. století.

Proti vstupu do sakristie byla vybudována v letech 1752-1754 boční kaple sv. Famiána, dnes obvykle označovaná jako **kaple sv. Kosmy a Damiána**. Hlavní oltář (naproti vstupu) byl původně zasvěcen sv. Famiánovi, dnes je zde umístěn **obraz Panny Marie Pomocné**. Po stranách vidíme sochy dvou bratrů sv. Kosmy a Damiána, odtud dnešní název kaple. Boční oltář byl původně zasvěcen sv. Tekle, nyní je zde obraz **sv. Petra z Alcantary**. Po stranách sochy sv. Františka z Pauly a sv. Terezie z Avily, kteří byli patrony donátorů kaple – Františka A. hraběte z Rottalu a jeho druhé manželky Terezie z Kramern. V letech 1974-1976 zde došlo k objevení nástropní malby svatých, jež je nejvýznamnějším dílem malíře Josefa Pilze.

V průčelí kostela sv. Anny je jednoduchá čtyřboká **věž**. Ve věži pak visely tři **zvony**, které byly v r. 1917 odebrány pro vojenské účely.

KAPLE SV. MARTINA

v pozdně barokním slohu, byla postavena r. 1744 u vstupu do Smetanových sadů z Palackého ulice. Má dvě části oddělené od sebe tepanou mříží. Novodobý oltářní obraz znázorňuje sv. Martina na bílém koni, jak utíná mečem část svého pláště, aby obdaroval klečícího žebráka. Obraz maloval hol. rodák Karel Žurek (1861-1929). Sochařská výzdoba je dílem O. Zahnera. Po r. 1989 proběhla náročná rekonstrukce. Slavnostní mši sv. u příležitosti znovuotevření kaple sloužil 11. 11. 1996 olomoucký arcibiskup Jan Graubner.

KAPLE SV. KŘÍŽE

stojící uprostřed Smetanových sadů je poslední památkou na městský hřbitov (zrušen r. 1856). Tato osmiboká kaple vznikla v letech 1652-1669 dle návrhu Filiberta Luchese. V čele kaple je prostý oltář a nad ním je zavěšen velký kříž spolu s Ukřižovaným, odtud název kaple. Stěny pokrývají pozdně barokní biblické výjevy vztahující se k poslednímu soudu.

Text: Mgr. Radka Procházková

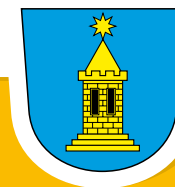
Foto: Mgr. Rudolf Seifert, Mgr. Radka Procházková

Grafická úprava: BcA. Cyril Gaja

Vydalo město Holešov, tisk TYPoServis Holešov, 2016

KOSTELY A KAPLE

Město Holešov, Masarykova 628, 573 521 111
mesto@holesov.cz, www.holesov.cz

Městské informační centrum, nám. F. X. Richtera, 571 160 890
573 395 344, mic@rms-holesov.cz, www.mic.holesov.info

Římskokatolická farnost Holešov, nám. Dr. E. Beneše 40
739 246 037, faholesov@ado.cz, www.farnostholesov.cz
www.cirkevni-pamatky-holesova.webnode.cz

Hleďte další informace na webu města
www.holesov.cz

Projekt Otevřená brána
mapy.kr-zlinsky.cz/otevrene_brany

Na holešovském náměstí stával již na počátku 14. století gotický kostelík se hřbitovem, obehnaný zdi. Fara se u něj připomíná listinou z r. 1322 ve spojení se jménem faráře Fridlina. Současná stavba kostela byla dokončena v r. 1708. Vnitřní architektura byla dotvářena za Františka Antonína hraběte z Rottalu, držitele holešovského panství v letech 1717–1762. Kostel byl slavnostně vysvěcen 26. července 1735 olomouckým svěřícím biskupem Ottou Honoriem hrabětem z Egkhu a Hungersbachu.

V západním průčelí se v nice uprostřed nachází socha Panny Marie na oblacích, po stranách dále sochy sv. Jana Nepomuckého (vlevo) a sv. Jana Sarkandra (vpravo). Vpravo od hlavního vstupu byl v r. 2009 umístěn dřevěný misijní kříž. Hlavní loď kostela se otevírá do boků půlkruhovými oblouky na masivních pilířích. Nástropní výmalba ve stylu druhého rokoka obsahuje iluzivní rámy, květinové girlandy, vázy a kartuše s náboženskými symboly. V bočních lodích se nachází původní barokní výmalba.

Na vnitřní výzdobě chrámu se podíleli **významní moravští sochaři** té doby – Jan Jiří Schaubberger (kolem 1700–1744) a Ondřej Zahner (1709–1752).

Scéna na hlavním oltáři představuje Nanebevzetí Panny Marie, kterou vytvořil J. J. Schaubberger ze štuky. Kompozice je rozdělena do tří částí – mohutný dolní komplex zachycuje anděly a oblaka odnášející Pannu Marii, kterou očekává Ježíš Kristus s křížem, druhou část tvoří Duch Svátý v podobě holubičky vznášející se v okně do zlata svítícím (v lucerně) a nad tím vším spatřujeme žehnajícího Boha Otce v oblacích, který se levou rukou opírá o zeměkouli. Celé barokní seskupení je ukončeno mariánským monogramem. Celkový dojem navíc umocňují **sochy světců** v nadživotní velikosti umístěné mezi sloupy. Zleva stojí sv. Kateřina Alexandrijská, sv. František z Pauly, sv. Antonín z Padovy a sv. Cecilie. Světci jsou určitým způsobem spjati s donátorskou dvojicí – hraběcími párem Františkem A. z Rottalu a jeho první manželkou Marií Cecilíí.

Před hlavním oltářem jsou na samostatných soklech protějškově umístěny vrcholné barokní **dřevorezby andělů** (světloňoů) nesoucí pochodeň od O. Zahnera. V r. 2001 byl zhotoven nový oltěrní stůl a ambon.

Vedle kazatelny je vstup do sakristie. Nad ní byla vybudována oratoř, kde pobývala hraběcí rodina při mši svaté. Dnes místnost slouží pro rodiče s dětmi. Pod okny oratoře lze vidět velmi vkusnou a nenápadnou formou znázorněné **iniciály** donátorů kostela – pod levým oknem jsou iniciály hraběte Františka Antonína a pod pravým oknem iniciály hraběnky Marie Cecilie.

Naproti kazatelny je velmi vzácná **křtitelnice**, dílo J. J. Schaubbergra. V její dolní části nesou dva andělíčky nádobu s křestní vodou uzavřenou tepaným víkem v podobě mušle. Zlaté mraky na zeměkouli předsta-

vuji světadily podle biblického textu: „Jděte do celého světa a křtěte všechny národy.“ (Mt 28,19). Na mohutné zeměkouli stojí Jan Křtitel a křtí klečícího Ježíše Krista v řece Jordánu, kterou znázorňuje stříbrný pramen. Pod baldachýnem se vznáší Duch Svátý a nad ním sedí Bůh Otec.

V bočních lodích se nachází deset oltářů. Z nich vyzdvihněme v levé boční lodi **oltář sv. Jana Sarkandra**, který byl holešovským farářem v letech 1616–1620 (blahoslaven r. 1860, svatořečen r. 1995, je zvláštním ochráncem holešovské farnosti a děkanátu). Od r. 1877 je část Sarkandrových ostatků (přesněji dva krční obratle a úlomek levé loketní kosti) uložena v prosklené schránce, nyní vložené do velkého pozlaceného relikvíře na oltáři.

Ve věži se původně nacházelo pět **zvonů**. Tři z nich byly rekvírovány pro vojenské účely v r. 1942, jednalo se o největší zvon Maria (z r. 1650, přelítý r. 1871), dále tzv. Umiráček a Sanktusník. Zbýlé dva renesanční zvony se dochovaly do dnešních dnů a nesou jména sv. Jakuba (z r. 1596) a sv. Václava (z r. 1597).

K pravé straně kněžiště se rozhodl František Antonín hrabě z Rottalu přistavět pohřební kapli, jejíž výzdoba měla odpovídat prestiži a bohatství tohoto rodu. Kaple nese název podle převládající barvy, která je kombinací černého a šedého imitovaného mramoru na stěnách, od kterých se výrazně odráží bílý štuk soch a zlacené hlavice pilastrů. Černá kaple byla dokončena a vysvěcena 25. července 1748 a vstup do ní vede skrze mřížové dveře. Kaple je jedinečné umělecké dílo nevídané hodnoty a proslavila ji **výzdoba sochaře Gottfrieda Fritsche** (1706–1750), který pocházel ze Slezska a stal se žákem i spolupracovníkem slavného rakouského sochaře Georga Raphaela Donnera.

Pod kaplí byla vybudována **krypta** jako místo posledního odpočinku hraběcí rodiny z Rottalu. V r. 1905 nechali Vrbnové, pozdější majitelé holešovského panství, kryptu stavebně upravit na dvě místnosti. V současnosti je zde uloženo celkem dvanáct rakví. Kaple není zpřístupněna veřejnosti.

Zakladatel kaple a jeho první manželka jsou zde věrně zachyceni v nadživotní velikosti včetně do detailů provedeného rokokového oblečení. Pod jejich sochami se nachází latinské nápisy. Proti sobě jsou umístěny dva oltáře.

Na **západním oltáři** (poblíž vstupu) je zachycena událost v předvečer Velkého pátku. Scéna na oltáři představuje Pána Ježíše, jak se modlí v Getsemanské zahradě na hoře Olivové. Z posledních sil ho zachytává anděl, aby úplně neklesl k zemi. Na východní straně je umístěn hlavní oltář ke cti ukřižovaného Spasitele, často je pojmenován jako tzv. Očistcový oltář. V jeho dolní části lze totiž vidět duše, pro představu v lidské podobě, které upínají ruce k ukřižovanému Ježíši na obraze a prosí jej o odpuštění, aby se mohli dostat do nebe.

Po stranách kaple, blíže k východnímu oltáři, spatřujeme proti sobě tzv. **černá zrcadla** (symbol pomíjivosti života). Do kaple bylo přemístěno i devět **cechovních postavníků** z konce 18. a z počátku 19. století. Postavníky náležely stolářům a zedníkům, pekařům a mlynářům, krejčím a soukeníkům, řezníkům, cechu čtyř profesí (zámečnickům, kovářům, kolářům, bednářům) a tkalcům. Dříve byly připevněny na bocích lavic v hlavní lodi.

